

INFORME D'ESPARREGUERA 2021

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

ÍNDIX

I. CONSIDERACIONS GENERALS	3
II. ASPECTES MÉS DESTACATS DE L'INFORME ANUAL 2021 DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA	3
III. LES ACTUACIONS DEL SÍNDIC A ESPARREGUERA EN DADES	5
3.1. Queixes i actuacions d'ofici iniciades amb l'Ajuntament d'Esparreguera durant el 2021.....	5
3.2. Queixes i consultes iniciades durant el 2021 en què la persona interessada resideix a Esparreguera	8
IV. COMPLIMENT DE LA NORMATIVA EN MATÈRIA DE TRANSPARÈNCIA.....	13
V. PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA.....	15
VI. ACCEPTACIÓ I COMPLIMENT DE LES RESOLUCIONS	18
6.1. Resolucions complertes	18
6.2. Resolucions acceptades.....	20

I. CONSIDERACIONS GENERALS

L'informe anual dels municipis amb conveni de visió singular de supervisió té com a objectiu analitzar el tipus de queixes rebudes i tramitades durant l'any 2021 amb relació a l'Ajuntament d'Esparreguera, i també els motius pels quals les persones d'aquest municipi han presentat queixes i consultes.

Igual que en anys anteriors, l'informe recull una sèrie de dades estadístiques sobre la tipologia de les queixes i consultes presentades, o tramitades amb l'Ajuntament, en funció de diversos criteris. Així mateix, es poden consultar els resums de les resolucions del Síndic, en funció de si han estat complertes, acceptades o no acceptades per l'Ajuntament al llarg de 2021.

A banda dels apartats estadístics relacionats amb el municipi, l'informe també fa referència a les principals actuacions del Síndic durant el 2021, a l'avaluació del compliment de la Llei de transparència i als treballs relatius al Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, de març de 2019, promogut pel Departament d'Educació i el Síndic de Greuges.

Finalment, cal afegir que, fruit de l'impuls de les videoconferències com a conseqüència de les mesures per contenir la pandèmia, el Servei d'Atenció a les Persones Itinerant ha dut a terme un format híbrid de visites, presencials i/o telemàtiques, segons la situació sanitària de cada moment i segons la tria de cada persona, per facilitar la proximitat de la institució en tots els casos.

II. ASPECTES MÉS DESTACATS DE L'INFORME ANUAL 2021 DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA

El 2021 s'ha tornat a superar el rècord de queixes presentades a la institució, prop de 12.000, i se n'han tramitat més de 18.000. També hi ha hagut més de 12.700 consultes i un elevat nombre d'actuacions d'ofici (264). En total, s'han iniciat al voltant de 25.000 expedients, un 14% més que l'any anterior, que ja va ser extraordinari.

A banda d'aquest informe, durant el 2021, d'acord amb la normativa aplicable a la institució, també s'han presentat l'*Informe anual sobre els drets de l'infant 2021*, l'*Informe anual del Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura 2021* i l'*Informe anual de transparència 2020*. A més, també s'han lliurat cinc informes monogràfics, entre els quals destaquen *La concessió de l'indult parcial a les persones condemnades per la Sentència 459/2019 del Tribunal Suprem*, *L'educació inclusiva a Catalunya* o diversos informes en matèria de segregació escolar.

PROTECCIÓ DELS DRETS SOCIALS

Un cop més, les actuacions vinculades a les polítiques socials són les que tenen més protagonisme a la institució del Síndic, amb més del 40% de noves queixes i prop del 60% de noves actuacions d'ofici. Quant al dret a la salut, el major impacte de la Covid rau en les afectacions que ha tingut en l'atenció primària i en les llistes d'espera. En aquest àmbit, el Síndic considera que l'abordatge de la situació de l'atenció primària no permet més demora i demana desplegar amb determinació i fermesa el Pla d'enfortiment i transformació de l'atenció primària i comunitària que s'ha endegat. El Síndic també veu imprescindible reclamar a l'Estat l'execució pressupostària dels 9.000 milions d'euros de l'anomenat *fons Covid*, en la part que pertoca a Catalunya.

Pel que fa a la pobresa, el Síndic denuncia que la pandèmia ha fet augmentar la taxa de pobresa a Catalunya i reivindica que és necessari avançar en la redefinició de les prestacions existents i en la configuració d'un nou sistema de protecció més ajustat a les necessitats de persones més vulnerables. També ha denunciat que amb la pandèmia s'han incrementat les dificultats en l'accés i en el manteniment de l'habitatge habitual, la qual cosa fa més evident la insuficiència del parc d'habitatge social existent i el nombre de persones en situació de pobresa energètica.

En educació, el Síndic ha volgut destacar que el Pacte contra la segregació escolar s'està desplegant de manera més lenta del que estava previst i demana que s'abordi de manera decidida i sense dilació la fase de la implementació de les actuacions previstes, particularment dels instruments previstos en el nou decret d'admissió d'alumnat.

DRETS DE LES DONES

I, en l'àmbit de la salut sexual i reproductiva, s'ha constatat que no totes les dones de Catalunya, com ara les de les regions sanitàries de Lleida i l'Alt Pirineu i l'Aran, podien accedir a la interrupció voluntària de l'embaràs al seu territori. En aquest cas, el Síndic ha demanat implementar sense més retard el dret a la interrupció voluntària de l'embaràs en aquestes regions sanitàries.

En l'àmbit tributari també s'han detectat discriminacions en el cas del tractament fiscal de les quantitats percebudes en relació amb la cura d'infants afectats per càncer o una altra malaltia greu. De l'anàlisi dels casos estudiats, el Síndic ha pogut constatar que per a les funcionàries públiques la reducció de la jornada associada a aquest permís es quantifica com a renda del treball i és objecte de tributació, mentre que el personal no funcionari ho percep com una prestació econòmica i no està subjecte a l'impost de la renda de les persones físiques. En aquest sentit, el Síndic ha demanat al Defensor del Poble que proposi les modificacions legislatives pertinents per garantir l'equitat i la justícia tributària.

DRETS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT

L'atenció adequada a les necessitats de les persones en situació de vulnerabilitat per raó de dependència o de discapacitat constitueix una part essencial de les polítiques socials i ha de ser una prioritat en una societat avançada que tingui com a objectiu el ple gaudi dels drets de ciutadania de totes les persones que en formen part. En aquest context, el Síndic veu imprescindible modificar els circuits i simplificar els procediments de reconeixement de la situació de dependència i del dret d'accés als serveis i les prestacions econòmiques vinculades, incrementar la dotació de places residencials per a persones amb discapacitat intel·lectual i intensificar les actuacions de les administracions per eliminar les barreres arquitectòniques. També sol·licita una actuació més decidida dels poders públics per facilitar l'accés a les oportunitats laborals d'aquest col·lectiu.

MEDI AMBIENT

En aquest apartat el Síndic ha destacat els centenars de queixes rebudes pel desacord amb la configuració de l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica, pel sistema de recollida selectiva implantat en diversos municipis o pel rebuig al model establert en el Decret de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables. El Síndic ha recomanat millores a l'Administració tant pel que fa a la configuració de l'impost del CO₂ (com, per exemple, no taxar vehicles que estan donats de baixa), el reajustament de la gestió de residus (adaptant-la a les necessitats de cada barri o municipi) i la necessitat d'elaborar un pla territorial sectorial

d'implantació d'energies renovables i de prioritzar la implantació en sòls degradats o ja alterats.

DRETS CIVILS I POLÍTICS

Arran de l'informe *S'haurien de jutjar els polítics per declaracions emeses en exercici del seu càrrec?*, aprovat per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, que planteja, entre d'altres, el necessari tractament polític –no penal– del conflicte, la modificació de delictes com el de sedició, rebel·lió i malversació, la concessió d'indults i el diàleg entre les parts, el Síndic va demanar al Parlament la creació d'una comissió o grup de treball per fer el seguiment i avaluar el nivell de compliment de les mesures que s'hi recullen, la qual encara roman pendent.

DRETS LINGÜÍSTICS

L'establiment d'una quota del 25% de les classes en castellà amb caràcter generalitzat en el conjunt del sistema educatiu interfereix en el marc jurídic vigent i obvia que, d'acord amb les dades disponibles fins ara, el castellà ja és en realitat llengua vehicular en el nostre sistema educatiu. El Síndic alerta que no implementar el model d'immersió lingüística pot comportar un risc de segregació social i lingüística, i afectar negativament la competència en llengua catalana dels infants de famílies no catalanoparlants que no tenen ocasió de parlar-la ni de desenvolupar-la en el seu entorn més proper.

III. LES ACTUACIONS DEL SÍNDIC A ESPARREGUERA EN DADES

3.1. QUEIXES I ACTUACIONS D'OFICI INICIADES AMB L'AJUNTAMENT D'ESPARREGUERA DURANT EL 2021

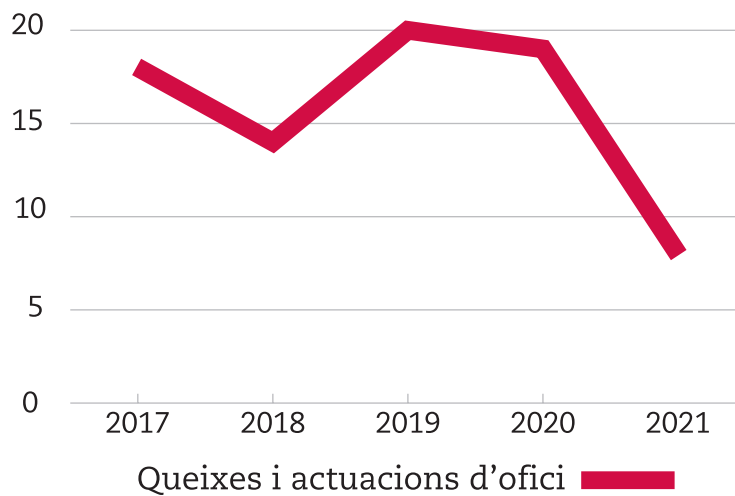
Seguint la dinàmica dels anys anteriors, l'Ajuntament d'Esparreguera ha estat l'administració afectada en un total de 8 queixes.

La majoria de les queixes s'han centrat en l'àmbit de polítiques socials, concretament en temes relacionats amb la infància i l'adolescència (manca d'ajudes socials, protecció de dades personals sensibles), seguit per l'àmbit de serveis socials (accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques).

En l'àmbit d'administració pública i tributs, les queixes se centren en un tema de funció pública (processos selectius i borses de treball) i pel que fa a les polítiques territorials, la queixa és per una qüestió d'urbanisme i mobilitat (circulació dels patinets elèctrics per les voreres i tasques de manteniment de la via pública).

1. Evolució de les queixes i actuacions d'ofici iniciades amb l'Ajuntament d'Esparreguera

	2017		2018		2019		2020		2021	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	1	5,6	2	14,3	3	15,0	1	5,3	3	37,5
Discriminacions	-	0,0	1	7,1	-	0,0	1	5,3	-	0,0
Educació i recerca	-	0,0	1	7,1	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Infància i adolescència	1	5,6	-	0,0	1	5,0	-	5,0	2	25,0
Salut	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Serveis socials	-	0,0	-	0,0	2	10,0	-	0,0	1	12,5
Treball i pensions	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Administració pública i tributs	3	16,7	4	28,6	5	25,0	4	21,1	2	25,0
Administració pública i drets	3	16,7	2	14,3	4	20,0	3	15,8	2	25,0
Tributs	-	0,0	2	14,3	1	5,0	1	5,3	-	0,0
Polítiques territorials	13	72,2	8	57,1	9	45,0	14	73,7	2	25,0
Habitatge	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Medi ambient	9	50,0	5	35,7	4	20,0	3	15,8	-	0,0
Urbanisme i mobilitat	4	22,2	3	21,4	5	25,0	11	57,9	2	25,0
Consum	1	5,6	-	0,0	2	10,0	-	0,0	-	0,0
Seguretat ciutadana i justícia	-	0,0	-	0,0	1	5,0	-	0,0	1	12,5
Cultura i llengua	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Total	18	100,0	14	100,0	20	100,0	19	100,0	8	100,0

En relació amb els terminis de tramitació, i tenint present l'increment del temps que es va produir el 2020 a conseqüència, principalment, de la Covid, aquest any 2021 hi ha hagut una important reducció del temps per donar resposta als tràmits, tant en el cas de l'Administració com del Síndic de Greuges de Catalunya.

Tal com ja s'ha destacat en informes anteriors, els terminis de tramitació són dades rellevants per a la ciutadania i són un indicador de com es perceben els serveis que presten les administracions.

2. Temps en dies emprat per l'Ajuntament d'Esparreguera, el Síndic i la persona interessada a donar resposta als tràmits requerits durant el període 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Ajuntament d'Esparreguera	48,7	159	138,7	313,7	45,6
Síndic	36,5	62,9	74,8	248,0	36,5
Persona interessada	7,7	100,7	43,9	130,0	0,5

En relació amb l'estat de tramitació de les queixes, durant l'any 2021 s'han finalitzat 14 actuacions (70%). D'aquestes 14, en un 64,3% dels casos s'han detectat possibles irregularitats que o bé s'han corregit en el moment en què el Síndic ho ha comunicat a l'Administració o bé l'Administració n'ha acceptat la resolució un cop el Síndic ha formulat el suggeriment o la recomanació.

Convé destacar, també, que en un 35,7% dels casos no s'ha detectat cap irregularitat en l'actuació administrativa.

3. Estat de les queixes en finalitzar l'any

	N	%
Queixes en tramitació	6	30
Queixes finalitzades	14	70
Total	20	100

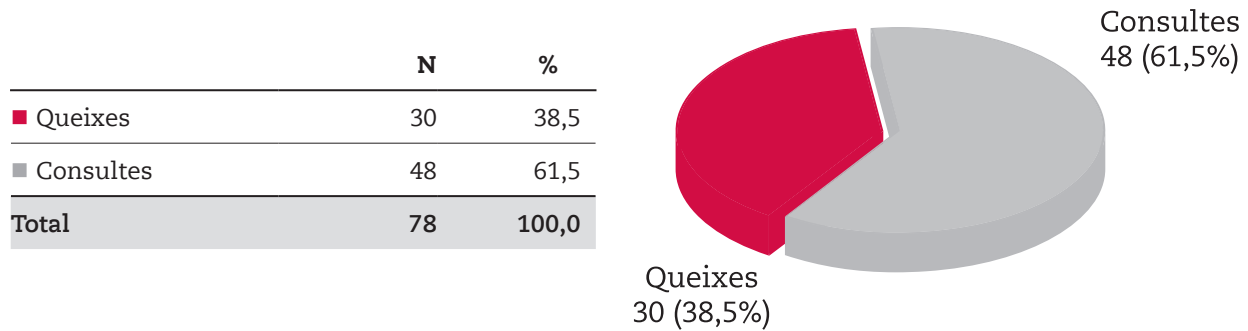
4. Queixes i actuacions d'ofici finalitzades

	N	%
Irregularitat de l'Administració	9	64,3
Es resol el problema	7	50,0
Resolucions acceptades	2	14,3
Resolucions parcialment acceptades	-	0,0
Resolucions no acceptades	-	0,0
No-irregularitat de l'Administració	5	35,7
La persona interessada desisteix	-	0,0
Es trasllada la queixa a altres institucions	-	0,0
Queixes no admeses a tràmit	-	0,0
Total	14	100,0

3.2. QUEIXES I CONSULTES INICIADES DURANT EL 2021 EN QUÈ LA PERSONA INTERESSADA RESIDEIX A ESPARREGUERA

Seguint la dinàmica del anys anteriors, aquest any 2021 hi ha hagut un lleuger increment de les queixes i consultes. En aquest cas, al contrari del que passava l'any anterior, l'increment es produeix per l'augment en el nombre de consultes.

5. Queixes i consultes iniciades per residents del municipi

La majoria de queixes i consultes de residents d'Esparreguera se circumscriuen a l'àmbit de polítiques socials, com ara serveis socials (valoració del grau de discapacitat, sol·licitud del servei de teleassistència, ajuts socials, embargament de la renda garantida), infància i adolescència (manca d'ajuts socials, ajornament d'un judici per custòdia), salut (disconformitat amb l'atenció mèdica rebuda, dificultat en l'obtenció del certificat Covid), educació i recerca (disconformitat amb les mesures de confinament als centres d'educació, sol·licitud de canvi de centre), treball i pensions (disconformitat amb l'import del subsidi d'atur) i discriminació (assetjament escolar i llistes d'espera per reassignació de sexe).

En segon terme, hi ha els àmbits de queixes i consultes següents: consum (manca de facturació elèctrica, baixa de serveis de telefonia mòbil, disconformitat amb la facturació de l'aigua), administració pública i tributs (manca de resposta a la sol·licitud de la persona interessada, dificultats en la tramitació d'una subvenció, processos de pagament de sancions i incidències derivades de ser membre de la mesa electoral en temps de pandèmia) i polítiques territorials (desacord en la gestió urbanística, contaminació acústica, afectacions a un habitatge com a conseqüència de les obres d'urbanització d'un carrer del municipi).

6. Queixes i consultes iniciades per matèries

	Queixes		Consultes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	11	36,7%	19	39,6%	30	38,5%
Discriminació	-	0,0%	1	2,1%	1	1,3%
Educació i recerca	3	10,0%	1	2,1%	4	5,1%
Infància i adolescència	2	6,7%	6	12,5%	8	10,3%
Salut	4	13,3%	1	2,1%	5	6,4%
Serveis socials	2	6,7%	8	16,7%	10	12,8%
Treball i pensions	-	0,0%	2	4,2%	2	2,6%
Administració pública i tributs	5	16,7%	10	20,8%	15	19,2%
Administració pública i drets	4	13,3%	8	16,7%	12	15,4%
Tributs	1	3,3%	2	4,2%	3	3,8%
Polítiques territorials	6	20,0%	6	12,5%	12	15,4%
Habitatge	-	0,0%	1	2,1%	1	1,3%
Medi ambient	2	6,7%	1	2,1%	3	3,8%
Urbanisme i mobilitat	4	13,3%	4	8,3%	8	10,3%
Consum	7	23,3%	10	20,8%	17	21,8%
Seguretat ciutadana i justícia	1	3,3%	3	6,3%	4	5,1%
Cultura i llengua	-	0,0%	-	0,0%	0	0,0%
Altres	-	0,0%	-	0,0%	0	0,0%
Total	30	100,0%	48	100,0%	78	100,0%

7. Evolució de les queixes i consultes iniciades durant els darrers cinc anys

	Queixes	Consultes	Total
2017	49	40	89
2018	43	25	68
2019	36	41	77
2020	48	25	73
2021	30	48	78

Tal com ja passava el 2020, aquest any 2021 les dades per gènere i matèria mostren que hi ha hagut més queixes i consultes presentades per dones que per homes, concretament el doble.

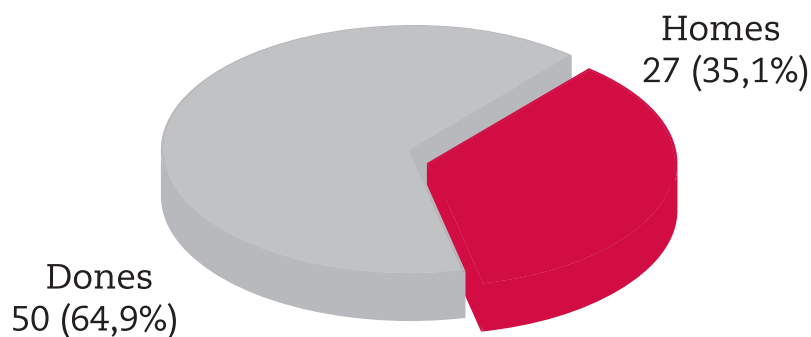
En el cas d'Esparreguera, les dones presenten generalment més queixes i consultes en tots els àmbits, tant en el de polítiques socials (i cura de persones dependents o infants), d'administració pública i tributs (sancions, pagament de tributs, etc.), de polítiques territorials (urbanisme i mobilitat, habitatge i medi ambient), consum (facturació de subministraments, incidències del transport públic) com també en el de seguretat ciutadana i justícia (actuació de les forces de seguretat i serveis penitenciaris).

8. Queixes i consultes procedents d'Esparreguera per tipus de persona

	Queixes		Consultes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Persona física	29	96,7	48	100,0	77	98,7
Dona	15	50,0	35	56,0	50	64,1
Home	14	46,7	13	44,0	27	34,6
Persona jurídica	1	3,3	-	0,0	1	1,3
Total	30	100,0	48	100,0	78	100,0

9. Queixes i consultes procedents d'Esparreguera per gènere i matèria

	Dones		Homes		Total	
	N	%	N	%	N	%
Polítiques socials	21	42,0	9	33,3	30	39,0
Discriminació	1	2,0	0	0,0	1	1,3
Educació i recerca	2	4,0	2	7,4	4	5,2
Infància i adolescència	6	12,0	2	7,4	8	10,4
Salut	5	10,0	0	0,0	5	6,5
Serveis socials	5	10,0	5	18,5	10	13,0
Treball i pensions	2	4,0	0	0,0	2	2,6
Administració pública i tributs	10	20,0	4	14,8	14	18,2
Administració pública i drets	9	18,0	2	7,4	11	14,3
Tributs	1	2,0	2	7,4	3	3,9
Polítiques territorials	7	14,0	5	18,5	12	15,6
Habitatge	1	2,0	0	0,0	1	1,3
Medi ambient	1	2,0	2	7,4	3	3,9
Urbanisme i mobilitat	5	10,0	3	11,1	8	10,4
Consum	9	18,0	8	29,6	17	22,1
Seguretat ciutadana i justícia	3	6,0	1	3,7	4	5,2
Cultura i llengua	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Altres	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Total	50	100,0	27	100,0	77	100,0

10. Nombre de persones afectades en les queixes i les consultes iniciades durant el període 2016-2020

	2017	2018	2019	2020	2021
Nombre de persones afectades en les queixes	49	44	36	48	31
Nombre de persones afectades en les consultes	40	25	41	25	48
Total	89	69	77	73	79

Les administracions amb les quals s'han tramitat les queixes i consultes procedents d'Esparreguera són fonamentalment l'Administració local, tant l'Ajuntament d'Esparreguera com, en menys mesura, el d'Olesa de Montserrat.

D'altra banda, es troben afectades l'Administració autonòmica –i, en concret, els departaments de Salut i d'Empresa i Treball–, i els serveis d'interès general per temes de facturació i qualitat dels serveis.

11. Administracions amb les quals s'han tramitat les queixes procedents d'Esparreguera

	Queixes	%
Administració autonòmica	3	27,3
Departament d'Empresa i Treball	1	9,1
Departament de Salut	2	18,2
Administració local	5	45,5
Ajuntament d'Esparreguera	4	36,4
Ajuntament d'Olesa de Montserrat	1	9,1
Altres administracions	1	9,1
Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT)	1	9,1
Serveis d'interès general	2	18,2
ENDESA	1	9,1
Telefónica España, SAU	1	9,1
Total	11	100,0

Pel que fa als desplaçaments al territori, i per adaptar-se a les mesures per a la contenció de la Covid-19, el Servei d'Atenció a les Persones Itinerant ha desenvolupat la seva tasca tant mitjançant desplaçaments presencials com mitjançant videotrucades.

El Síndic de Greuges va rebre un total de 6 trucades en el primer desplaçament de forma

telemàtica a Esparreguera el 22 de febrer de 2021. Les persones ateses per l'equip del Síndic per trucada o videotrucada van presentar una queixa i van fer 5 consultes. Les problemàtiques plantejades van ser, entre d'altres, temes relacionats amb consum (electricitat i telefonia), medi ambient, urbanisme, etc. La queixa presentada anava adreçada a l'Ajuntament d'Esparreguera.

En el segon desplaçament a Esparreguera del 9 de setembre de 2021, el Síndic de Greuges va rebre un total de 16 visites i trucades. Les persones ateses per l'equip del Síndic presencialment a Can Pasqual o per trucada o videotrucada van presentar 8 queixes i van fer 8 consultes. Les problemàtiques plantejades van ser, entre d'altres, temes relacionats amb consum (electricitat), sanitat, mobilitat, infància, urbanisme, etc. Dues de les vuit queixes presentades anaven adreçades a l'Ajuntament d'Esparreguera.

El 4 de març de 2021 es va fer una reunió de seguiment del conveni.

12. Evolució de les queixes i consultes procedents d'Esparreguera en els desplaçaments al municipi

	Queixes	Consultes	Total
2015	11	4	15
2016	9	5	14
2017	17	13	30
2018	4	4	8
2019	12	4	16
2020	2	1	3
2021	9	13	22

IV. COMPLIMENT DE LA NORMATIVA EN MATÈRIA DE TRANSPARÈNCIA

El Síndic de Greuges té l'encàrrec d'avaluar l'aplicació de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i presenta cada any un informe al Parlament de Catalunya en què assenyala les mancances detectades i, sobretot, proposa mesures per millorar-ne l'aplicació.

Dins d'aquest informe, l'exercici del dret d'accés a la informació pública rep una atenció especial, i una part rellevant de l'avaluació d'aquest dret es fa mitjançant el test del sol·licitant ocult, que consisteix, en síntesi, a formular una sol·licitud d'accés a informació a diferents administracions i comprovar si es resol i es tramita d'acord amb la norma.

Enguany, en el marc de la funció d'avaluació encomanada al Síndic, i donant continuïtat a la metodologia del test del sol·licitant ocult ja emprada en edicions anteriors, s'ha posat en marxa una prova pilot de presentació de resultats d'avaluació individualitzada, a partir dels resultats del test. El juliol de 2021 es va presentar la guia metodològica de valoració del test del sol·licitant ocult per a aquesta prova pilot, que es pot consultar en el web del Síndic. La metodologia que es proposa per a l'avaluació del compliment de les obligacions legals en matèria d'accés a informació vol promoure la millora contínua. En aquest sentit, es proposa la revisió del model i de les ponderacions anualment, per assolir nous objectius en la matèria i encaminar el conjunt d'administracions públiques a l'assoliment d'uns objectius comuns per garantir el dret de la ciutadania a una bona administració.

De les 731 administracions o ens a qui s'ha fet arribar el test del sol·licitant ocult, s'han inclòs en la prova pilot 188 subjectes, agrupats en les categories d'ajuntaments de més de 20.000 habitants i de més de 50.000 habitants, ens supramunicipals i dependents de l'àmbit local, Administració autonòmica i ens dependents, universitats i institucions de control i supervisió a les quals fa referència l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

Els ens que formen part de la prova pilot, com és el cas de l'Ajuntament d'Esparreguera, han pogut revisar les dimensions que s'analitzen amb els resultats del test del sol·licitant ocult i han rebut, en la darrera fase del projecte, un informe final individualitzat amb les dades quantitatives, els resultats del treball de camp, el model d'oportunitats, fortaleces, amenaces i febleses, les recomanacions en els diferents àmbits i les observacions que s'han fet durant el treball de camp.

A partir de l'experiència adquirida durant aquest procés i de la col·laboració amb els ens afectats, es valorarà introduir canvis en el model per aplicar-lo l'any següent i mantenir l'objectiu de contribuir a millorar la resposta de les administracions a aquest dret de la ciutadania.

En el cas de l'Ajuntament d'Esparreguera, l'anàlisi dels punts forts i els aspectes a millorar mostra un balanç final positiu.

Concretament, respecte als diferents àmbits, cal remarcar que l'Ajuntament destaca especialment per la concentració de fortaleces en tres dels cinc àmbits: comprensió, accessibilitat i eficàcia.

■ **En l'àmbit de la comprensió**, la informació lliurada fa servir un llenguatge entenedor, la informació del tràmit és entenedora i la resolució és comprensible i fa servir un llenguatge planer.

■ **En l'àmbit de l'accessibilitat**, la sol·licitud es pot presentar per via electrònica, hi ha un formulari de sol·licitud d'accés a la informació pública específic i s'hi accedeix en menys de quatre clics. També es pot presentar de manera presencial, la identificació compleix mesures de seguretat baixa d'acord amb l'esquema nacional de seguretat i el formulari de sol·licitud accepta sistemes d'identificació electrònica. També són fortaleces el fet que hi hagi un vincle directe a la sol·licitud d'accés a la informació pública des del portal de transparència, la seu electrònica o el lloc web propi i que no sigui obligatori afegir el motiu de la sol·licitud.

■ **En l'àmbit de l'eficàcia**, la notificació de recepció conté el dia de la recepció, inclou l'òrgan responsable de resoldre, la data màxima per resoldre, el sentit del silenci administratiu i la persona responsable de tramitar-la, es resol i es lliura la informació en el termini establert per la normativa i s'ajusta a la llei la resolució de la informació sol·licitada.

■ **En l'àmbit de la reutilització i la interoperabilitat**, la informació sol·licitada es lliura en el format definit per la persona interessada, en format obert i és reutilitzable. Així i tot, caldria incloure tant la possibilitat d'escollir la forma o el format en què es vol rebre la informació en el formulari de sol·licitud d'accés a la informació pública, com la d'informar de les condicions de reutilització de la informació publicada.

■ **L'àmbit amb més aspectes per millorar és el garantista**, ja que, tot i que la resolució inclou tant la identificació com la signatura de l'òrgan que resol, és recomanable la utilització d'un model de resolució formal o una comunicació formal, d'acord amb el que estableix la normativa, i la resolució sempre ha de contenir el peu de recurs amb tot el contingut preceptiu.

Addicionalment s'han detectat com a fortaleses el fet que la informació del tràmit és exhaustiva i completa, i que l'Administració resol i lliura la informació en la meitat del termini establert per la normativa. Així i tot, és recomanable informar les persones interessades, en la resolució o en el lliurament de la informació, que tenen dret a demanar un certificat de reutilització de la informació pública.

V. PACTE CONTRA LA SEGREGACIÓ ESCOLAR A CATALUNYA

El març de 2019, el Departament d'Educació i el Síndic van subscriure el Pacte contra la segregació escolar, conjuntament amb la majoria de municipis de més de 10.000 habitants i dels membres de la comunitat educativa (entitats municipalistes, patronals dels centres concertats, sindicats, federacions d'associacions de famílies d'alumnat i entitats de referència en l'àmbit de l'educació).

En el marc de la reunió de seguiment del pacte del 29 d'octubre de 2020, es va acordar promoure l'adhesió dels ajuntaments de municipis de menys de 10.000 habitants. Durant l'any 2021, 60 nous municipis de menys de 10.000 habitants s'hi han adherit.

L'anàlisi dels nivells de segregació escolar està molt condicionada per la disponibilitat de dades estadístiques sobre la composició social dels centres, que encara és molt limitada. Com a aproximació del nivell socioeconòmic de les famílies, les dades més fiables proveïdes per l'estadística oficial fan referència a la nacionalitat de l'alumnat.

Per mesurar el nivell d'equitat en la distribució de l'alumnat estranger entre centres, s'ha adoptat l'índex de dissimilitud¹, que mesura la proporció del grup analitzat que (hipotèticament) hauria de canviar d'escola per aconseguir una distribució perfectament igualitària (oscil·la entre 0 i 1, i la situació de perfecta igualtat és 0 i la de màxima desigualtat, 1). Un índex de dissimilitud del 0,5, per exemple, ens indica que, per aconseguir una distribució perfectament equitativa, el 50% de l'alumnat estranger o de l'alumnat amb necessitats educatives específiques hauria d'estar escolaritzat en altres centres.

En el cas d'Esparreguera, el curs 2021/2022 aquest índex és de 0,21 a primària (0,27 a P3) i de 0,27 a secundària (0,29 a 1r d'ESO). Això significa que, per garantir una distribució plenament equilibrada de l'alumnat de nacionalitat estrangera, caldria canviar hipotèticament de centre el 21% d'alumnat de primària i el 27% d'alumnat a secundària. Aquests nivells de segregació se situen per sota de la mitjana del conjunt de Catalunya, que presenta un índex de dissimilitud del 0,39 a primària i del 0,32 a secundària. Les dades reflecteixen una evolució positiva des de la signatura del Pacte contra la segregació escolar (curs 2018/2019) en els nivells de segregació escolar al municipi a primària, però no a secundària.

Aquest pacte conté 30 actuacions i més de 180 mesures específiques, que actualment estan en procés de desplegament, i s'hauria d'acabar de desplegar en els propers dos o tres anys.

Arribats a l'equador del període previst per al desplegament, el Síndic valora que el Pacte s'està complint, però també que ho està fent de manera més lenta del que s'havia planificat

¹ En el cas de l'anàlisi de la segregació en la distribució de l'alumnat estranger, aquest índex es calcula de la manera següent: $d = \frac{1}{2} \sum_{esc} \text{valor abs} (\text{estrescola} / \text{estrmunicipi} - \text{espescola} / \text{espmunicipi})$

inicialment. La pandèmia sobrevinguda i el canvi de legislatura, que ha suposat un canvi en l'equip que dirigeix el Departament d'Educació, han estat factors que han alentit el desplegament de mesures.

De les trenta actuacions previstes, n'hi ha quatre que ja s'han acomplert i vint-i-dues que estan en procés d'acompliment. Les mesures implementades més significatives han estat:

- L'aprovació del Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya.
- L'elaboració de l'informe *Estimació del cost de la plaça escolar a Catalunya*.
- L'aplicació de les limitacions a la difusió de dades sensibles (resultats dels centres, dades de composició social dels centres, etc.): la modificació de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, a partir de la Llei 5/2020, de 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic, i l'aprovació del Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública (art. 69.5).
- La creació de la unitat interna de seguiment del Pacte per part del Departament d'Educació.
- La preinscripció telemàtica (oficina electrònica de preinscripció).
- El Pla de millora de les oportunitats educatives (PMOE), que millora els recursos disponibles als centres amb elevada complexitat.

Tot i així, estan pendents d'implementació les mesures següents:

- Desplegament dels principals instruments previstos en el nou decret d'admissió d'alumnat i aprovació de protocol d'ús de la reserva de places: proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques per centre, allargament de la reserva de places fins a inici de curs, etc.
- Millora de la detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques: automatització de la detecció a partir de la incorporació d'un criteri de renda (objectiu: passar d'un 5% a un 25% d'alumnat amb necessitats educatives específiques).
- Aprovació de la convocatòria d'ajuts per a l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques per a centres públics i concertats.
- Instruccions als centres públics i concertats sobre el pagament de quotes.
- Pactes locals de lluita contra la segregació escolar.

Fins ara, els principals esforços s'han adreçat a generar les condicions adequades per al desplegament efectiu del Pacte. La construcció de consensos entre els diferents actors signataris sobre les mesures a desenvolupar, la creació del coneixement tècnic necessari per a la concreció de les mesures previstes (amb l'elaboració de cinc informes extraordinaris que desenvolupen diferents àmbits del Pacte), l'aprovació del marc normatiu necessari per mitjà del nou decret d'admissió d'alumnat o la creació de les estructures departamentals per al desplegament de les mesures van en aquesta direcció.

A partir d'aquest punt, i un cop generades les condicions necessàries, el Síndic alerta sobre la necessitat d'abordar de manera decidida i sense dilació la fase d'implementació de les actuacions previstes, i particularment de desplegament dels instruments previstos en el nou Decret d'admissió d'alumnat per combatre la segregació escolar. La intensitat amb què es desenvolupi aquesta fase condicionarà la capacitat d'aconseguir canvis estructurals reals.

Davant d'aquest escenari, el Síndic recorda que no és possible combatre la segregació de manera efectiva amb mesures poc decidides. La manca d'una millora estructural en la correcció dels nivells de segregació escolar del sistema educatiu s'explica no només pel caràcter focalitzat de moltes de les mesures adoptades fins ara, sinó, en part també, per la poca intensitat de les polítiques de lluita contra la segregació escolar implementades, especialment a escala local.

El Síndic recorda que no és condició suficient tenir un nou marc normatiu favorable per reduir la segregació escolar perquè a escala local hi ha maneres de desactivar els instruments previstos. El Síndic ha denunciat en nombroses ocasions que en determinats territoris s'ha infrautilitzat la reserva de places per combatre la segregació, tot i que la normativa preveia aquest instrument, o que no s'ha fet un ús efectiu de la zonificació escolar o de les adscripcions, per exemple, tot i que el decret anterior de 2007 ja ho preveia.

En aquest sentit, convé recordar que l'aprovació del nou Decret 11/2021, de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió en els centres del Servei d'Educació de Catalunya, estableix un escenari en què els ajuntaments participen de manera activa i efectiva en la planificació educativa, d'acord amb el desenvolupament del principi de corresponsabilitat dels ajuntaments en la programació de l'oferta educativa i en la reducció de la segregació escolar als seus municipis. Aquest principi es tradueix en la configuració d'una arquitectura institucional en el territori per a la planificació educativa i per a la gestió del procés d'admissió d'alumnat que compta amb la participació més intensa de les administracions locals.

L'anterior Decret 75/2007 ja preveia l'escolta dels ajuntaments en la programació de l'oferta, o que aquests poguessin formular propostes en els models de zonificació escolar, a més de participar en les comissions de garanties d'admissió i de desenvolupar actuacions d'informació i de gestió de les sol·licituds d'admissió, preferentment per mitjà de les oficines municipals d'escolarització.

La nova normativa, però, estableix la creació de les taules locals de planificació educativa, integrades pel Departament d'Educació i els ajuntaments, amb àmplies funcions en aspectes com ara la programació anual de l'oferta educativa, l'ampliació, reducció, creació, supressió o fusió de centres de titularitat pública, la delimitació de les zones educatives i de les adscripcions entre centres o l'adopció de les mesures específiques establertes en el Decret per a la reducció de la segregació escolar al municipi, com ara la creació de les unitats de detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques, la determinació de la reserva de places, l'establiment de la proporció màxima d'alumnat amb necessitats educatives específiques o la limitació de les ràtios d'alumnes/grup a partir de l'inici de curs, entre d'altres.

A més, amb el nou decret, s'enforteixen altres òrgans de participació per a la lluita contra la segregació escolar, particularment les comissions de garanties d'admissió i les oficines municipals d'escolarització que tenen la implicació directa dels ajuntaments, ja previstos en el Decret 75/2007.

Durant l'any 2021, el Síndic ha elaborat tres informes en el marc del Pacte contra la segregació escolar. Un d'aquests, presentat el març de 2021, l'*Informe sobre el paper dels ajuntaments en la lluita contra la segregació escolar*, aporta pautes als ajuntaments per millorar la seva participació en la lluita contra la segregació escolar. A més, es va presentar l'*Informe de detecció d'alumnat amb necessitats educatives específiques i ús de la reserva de places. Proposta de desplegament del Decret 11/2021*, el maig de 2021, i l'*Informe sobre l'educació inclusiva a Catalunya*, el setembre de 2021.

Finalment, el Síndic també recorda que cal desplegar en la mesura de les disponibilitats pressupostàries la millora del finançament dels centres públics i concertats prevista en l'estudi del cost de la plaça escolar. Sense abordar el repte del finançament dels centres serà difícil aconseguir canvis estructurals.

Fins ara, tot i que s'havia intentat en nombroses ocasions, no s'havia aconseguit elaborar un estudi del cost de la plaça escolar per les diferents visions existents en l'àmbit educatiu, amb interessos de vegades contraposats entre els diferents actors. La mateixa memòria econòmica del Decret, que es va elaborar a partir d'aquest estudi, és un molt bon punt de partida.

Amb tot, el Síndic també recorda que l'objectiu del Pacte no és la millora del finançament dels centres públics i concertats, sinó combatre la segregació per mitjà de diferents instruments, entre els quals també hi ha la millora del finançament dels centres. Per tant, el Síndic demana al Departament d'Educació que millori el finançament dels centres, però que posi aquesta millora al servei de la lluita contra la segregació, no pas com una condició necessària prèvia per valorar l'adopció de mesures. Altrament, el que estariem fent és incrementar la despesa pública amb el risc de no aconseguir reduir la segregació escolar.

El passat 28 d'octubre de 2021 va tenir lloc al Parlament de Catalunya la sisena reunió de la comissió de seguiment del Pacte contra la segregació escolar. Entre altres acords, en aquesta reunió es va decidir tenir una segona jornada adreçada als municipis, que tindrà lloc durant el primer semestre de l'any 2022.

VI. ACCEPTACIÓ I COMPLIMENT DE LES RESOLUCIONS

6.1. RESOLUCIONS COMPLERTES

AO 00089/2019

Actuació d'ofici relativa a l'ús de pistoles elèctriques Taser per part d'agents de les policies locals

Departament d'Interior
Ajuntament d'Esparreguera

La finalitat de l'actuació d'ofici és actualitzar i completar les dades de què es disposa sobre l'ús dels dispositius conductors d'energia (DCE) i conèixer l'ús que es fa del nou protocol aprovat pel Departament d'Interior, la formació que s'ha rebut, les noves policies que s'han dotat d'aquesta nova arma o les que ja no la tenen en servei.

En conseqüència, el Síndic ha demanat als ajuntaments de Catalunya que tenen policia local que informin dels principals canvis que s'han produït dos anys després de la publicació de les conclusions del grup de treball del Parlament de Catalunya sobre la utilització de la policia de les pistoles elèctriques.

A partir de la informació facilitada per cadascun dels ajuntaments i per la Direcció General de la Policia, el Síndic va elaborar un informe monogràfic amb el títol *Expansió, reglamentació i ús de les pistoles elèctriques entre les policies de Catalunya*. L'informe té la finalitat d'actualitzar i ampliar les dades disponibles i de fer una nova diagnosi sobre l'expansió de l'ús que han fet les policies locals de Catalunya dels DCE, les conclusions que es desprenen de l'experiència de les que els han utilitzat, i els treballs i les actuacions que s'han fet per adaptar-se a les noves recomanacions emeses pel Departament d'Interior. L'informe també recull un seguit de recomanacions adreçades tant al Departament d'Interior com als ajuntaments.

Q 01968/2019

Queixa relativa als problemes de filtracions que afecten un aparcament d'Esparreguera causats, suposadament, per unes obres a la via pública

Ajuntament d'Esparreguera

El Síndic va suggerir a l'Ajuntament que dugués a terme els treballs necessaris per esbrinar les causes de les filtracions. I li va demanar que, en cas que es determinés que les filtracions es van generar arran de les obres de reurbanització, els serveis municipals fessin les reparacions necessàries per solucionar el problema; i en cas contrari, que s'ordenés a la propietat de l'edifici o a Correus l'execució de les obres necessàries per mantenir les finques en condicions de conservació i manteniment, d'acord amb el que disposa l'article 197 del Text refós de la Llei d'urbanisme.

L'Ajuntament ha informat que la brigada municipal d'obres va poder constatar que l'origen de les humitats era una fuita d'aigua localitzada en un carrer. Es va notificar aquesta incidència a la companyia d'aigües i la companyia ja la va resoldre.

Q 07259/2019
Q 08336/2019
Q 08011/2020

Disconformitat amb la incoació i la posterior resolució d'un procediment sancionador de trànsit

Ajuntament d'Esparreguera

A les persones interessades se'ls va incoar un procediment sancionador de trànsit per haver estacionat en una zona blava sense el document de control horari. En tots els casos, sembla que les persones interessades s'havien equivocat d'un dígit a l'hora d'escriure la matrícula. Per tant, no es podia considerar que les dades que figuraven en els resguards fossin substancialment diferents de les dels vehicles estacionats.

L'Ajuntament ha informat de la manera com es procedirà d'ara endavant en relació amb aquesta qüestió.

En vista d'aquesta informació, doncs, el Síndic va demanar a l'Ajuntament que declarés la nul·litat dels procediments sancionadors de trànsit incoats a les persones interessades, i que, si ja havien fet efectiu el pagament de la sanció, se'ls en retornés l'import amb els interessos corresponents.

Q 05858/2020

Disconformitat amb la manca d'estesa de línia per part d'Endesa en una urbanització d'Esparreguera

Ajuntament d'Esparreguera
Endesa

Una associació veïnal d'Esparreguera exposava que l'Ajuntament havia acabat les obres del clavegueram de dos barris de la ciutat i que Endesa havia de fer l'estesa de la línia elèctrica, però que encara no s'havia fet.

L'Ajuntament ha informat que segons la mercantil Endesa Distribució l'estesa de línia per posar en funcionament les bombes d'impulsió previstes en el Projecte de millora del clavegueram dels barris de Mas d'en Gall i Can Rial va finalitzar el setembre de 2020. Només hi ha pendent la provisió dels comptadors per part de la companyia comercialitzadora.

Segons s'indicava, calia que s'enllestís l'estesa de línia per poder connectar-se les bombes, ja que mentre no es fes s'estarien abocant aigües brutes a les rieres.

Q 07916/2020

Queixa relativa a la denegació d'un gual per a l'entrada i sortida de vehicles

Ajuntament d'Esparreguera

La promotora de la queixa exposava que havia sol·licitat una llicència de gual per a l'entrada i sortida de vehicles del seu pàrquing, que li va ser denegada. Contra la resolució denegatòria va presentar un recurs de reposició, però no ha rebut resposta. En conseqüència, el Síndic va suggerir a l'Ajuntament que notifiqués una resposta escrita i motivada a les peticions de la promotora.

L'Ajuntament ha informat que va enviar a la promotora l'informe tècnic municipal que dona resposta a les qüestions que plantejava en la seva instància.

Q 04056/2021

Manca de resposta de l'Ajuntament a un escrit referent a una borsa de treball

Ajuntament d'Esparreguera

La promotora de la queixa va posar de manifest una actuació presumptament anòmala de l'Ajuntament en la gestió d'una borsa de treball, atès que si bé se li havia ofert telefònicament un lloc de treball que va acceptar, posteriorment se li va comunicar que no hi havia pressupost i que no es cobriria. Tanmateix, la promotora va tenir coneixement que l'Ajuntament havia cobert un altre lloc de treball amb una persona que estava darrere seu a la llista de candidats de la borsa.

L'Ajuntament fonamenta el desencert en la seva actuació en un error material de transcripció de les puntuacions d'ambdues candidates. I afirma que no es va adonar d'aquest error fins que va rebre l'escrit de reclamació de la promotora.

6.2. RESOLUCIONS ACCEPTADES

AO 00267/2018

Actuació d'ofici per promoure el Pacte contra la segregació escolar i fer-ne un seguimentDepartament d'Educació
Ajuntament d'Esparreguera

El Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, de març de 2019, promogut pel Departament d'Educació i el Síndic de Greuges, va comptar amb el suport de la majoria d'agents de la comunitat educativa i també d'administracions locals de municipis de més de 10.000 habitants.

Pel que fa a la intervenció de les administracions locals, l'informe *El paper dels ajuntaments en la lluita contra la segregació escolar* planteja tres àmbits clau en què els ajuntaments han d'assumir un lideratge especial: el desplegament del nou decret d'admissió d'alumnat, l'adequació dels sistemes d'informació municipal per combatre la segregació escolar i la promoció de pactes locals.

En el marc del Pacte contra la segregació escolar a Catalunya, el Síndic ha demanat a l'Ajuntament que analitzi l'informe esmentat i que, en la línia del que planteja, incorpori millores en els sistemes d'informació municipal per combatre la segregació escolar i promogui un pacte local contra la segregació escolar, que defineixi criteris i mesures per combatre aquest fenomen en el municipi, a partir de la participació i el treball compartit dels agents de la comunitat educativa, i amb el colideratge del Departament d'Educació.

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

Síndic de Greuges de Catalunya
Passeig Lluís Companys, 7
08003 Barcelona
Tel 933 018 075 Fax 933 013 187
sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

